

Hof van Cassatie, arrest van 26 april 2018

Verordening 1206/2001 (Bewijsverkrijging) – Artikel 1, lid 1 – Gerecht van een lidstaat mag een in een andere lidstaat woonachtige partij of derde veroordelen om stukken over te leggen overeenkomstig nationale recht – Consequenties in nationaal recht voor onrechtmatige niet-overlegging van de stukken – Toepassing Luxemburgs recht – Uitlegging land van oorsprong – Interpretatie buitenlands recht

Règlement 1206/2001 (Obtention de preuves) – Article 1, al. 1 – Juridiction d'un Etat membre peut condamner une personne domiciliée dans un autre Etat membre à produire des documents selon le droit national – Conséquences selon le droit national de l'absence délictueuse de production de documents – Application du droit luxembourgeois – Interprétation selon l'Etat d'origine – Interprétation du droit étranger

C.16.0192.N

L. nv, vennootschap naar Luxemburgs recht, met zetel te [...] Luxemburg (Groot-Hertogdom Luxemburg), [...],

eiseres,

vertegenwoordigd door mr. Simone Nudelholc, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 1000 Brussel, Keizerslaan 3, waar de eiseres woonplaats kiest,

tegen

1. A.C.,

verweerster,

vertegenwoordigd door mr. Bruno Maes, advocaat bij het Hof van Cassatie, met kantoor te 1000 Brussel, Bergstraat 11, waar de verweerster woonplaats kiest,

2. A.D.,

verweerder.

I. Rechtspleging voor het Hof

Het cassatieberoep is gericht tegen het vonnis in laatste aanleg van de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde, van 31 december 2015.

Advocaat-generaal André Van Ingelgem heeft op 9 maart 2018 een schriftelijke conclusie neergelegd.

Sectievoorzitter Alain Smetryns heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal André Van Ingelgem heeft geconcludeerd.

II. Cassatiemiddelen

De eiseres voert in haar verzoekschrift dat aan dit arrest is gehecht, twee middelen aan.

III. Beslissing van het Hof

Beoordeling

Eerste middel

Eerste onderdeel

1. Artikel 1, lid 1, van de verordening (EG) nr. 1206/2001 van de Raad betreffende de samenwerking tussen de gerechten van de lidstaten op het gebied van bewijsverkrijging in burgerlijke en handelszaken bepaalt dat die verordening van toepassing is in burgerlijke en handelszaken wanneer het gerecht van een lidstaat overeenkomstig de wettelijke bepalingen van die staat a) het bevoegde gerecht van een andere lidstaat verzoekt een handeling tot het verkrijgen van bewijs te verrichten; of b) verzoekt een handeling tot het verkrijgen van bewijs rechtstreeks in een andere lidstaat te mogen verrichten.

2. In zijn arrest van 6 september 2012 *Lippens*, C-170/11, wijst het Hof van Justitie van de Europese Unie erop dat "*de materiële werkingssfeer van verordening nr. 1206/2001, zoals omschreven in [artikel 1, lid 1,] en zoals voortvloeit uit het stelsel van deze verordening, beperkt is tot twee middelen van bewijsverkrijging, te weten, ten eerste, het verrichten van een handeling tot het verkrijgen van bewijs door het aangezochte gerecht overeenkomstig de artikelen 10 tot en met 16 van die verordening na een verzoek van het verzoekende gerecht van een andere lidstaat en, ten tweede, het rechtstreeks verrichten van een dergelijke handeling in een andere lidstaat door het verzoekende gerecht, op de wijze zoals geregeld in artikel 17 van die verordening; verordening nr. 1206/2001 bevat daarentegen geen enkele bepaling die regelt of uitsluit dat een gerecht van een lidstaat een in een andere lidstaat woonachtige partij kan oproepen om rechtstreeks voor hem te verschijnen en een getuigenis af te leggen; daaruit volgt dat verordening nr. 1206/2001 in beginsel enkel toepassing vindt in het geval waarin een gerecht van een lidstaat besluit bewijs te verkrijgen volgens een van de twee in deze verordening voorziene methoden; dat gerecht is dan gehouden de procedures te volgen die betrekking hebben op deze methoden"* (r.o. 26-28).

Het Hof van Justitie oordeelt dat "*uit het voorgaande volgt dat het bevoegde gerecht van een lidstaat een in een andere lidstaat woonachtige partij voor hem als getuige mag oproepen en die partij mag horen overeenkomstig het recht van de lidstaat van dit gerecht. Voorts blijft dit gerecht vrij om aan het - zonder rechtvaardiging door een legitieme reden - niet-verschijnen van een partij als getuige de eventuele in het recht van de lidstaat van dat gerecht voorziene consequenties te verbinden, mits zij onder eerbiediging van het Unierecht worden toegepast"* (r.o. 37-38).

Het Hof van Justitie beslist vervolgens dat "*verordening nr. 1206/2001, en met name artikel 1, lid 1, daarvan, in die zin moet worden uitgelegd dat het bevoegde gerecht van een lidstaat dat een in een andere lidstaat woonachtige partij als getuige wenst te horen, teneinde dat verhoor te verrichten deze partij mag oproepen voor hem te verschijnen en haar mag horen overeenkomstig het recht van de lidstaat van dat gerecht"* (r.o. 39).

3. Uit dat arrest volgt kennelijk dat een gerecht van een lidstaat een in een andere lidstaat woonachtige partij of derde mag veroordelen om hem stukken over te leggen overeenkomstig het nationale recht van dat gerecht.

4. Het onderdeel dat ervan uitgaat dat een gerecht van een lidstaat niet overeenkomstig zijn nationale recht een in een andere lidstaat woonachtige derde mag veroordelen om hem stukken over te leggen, maar verplicht is om de procedures van verordening nr. 1206/2001 te volgen, faalt naar recht.

5. De prejudiciële vraag van de eiseres hoeft niet aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden gesteld.

Tweede onderdeel

6. Uit het voormelde arrest van het Hof van Justitie volgt kennelijk dat wanneer een gerecht van een lidstaat een in een andere lidstaat woonachtige partij of derde veroordeelt om hem stukken over te leggen overeenkomstig het nationale recht van dat gerecht, het gerecht aan de onrechtmatige niet-overlegging van de stukken de in zijn nationale recht voorziene consequenties mag verbinden, mits eerbiediging van het Unierecht.

7. Het onderdeel dat ervan uitgaat dat een gerecht van een lidstaat niet overeenkomstig zijn nationale recht een in een andere lidstaat woonachtige derde mag veroordelen om hem stukken over te leggen, maar verplicht is om de procedures van verordening nr. 1206/2001 te volgen, wanneer het gerecht aan de onrechtmatige niet-overlegging de verbeurte van een dwangsom verbindt die voorzien is in zijn nationale recht, faalt naar recht.

8. De prejudiciële vraag van de eiseres hoeft niet aan het Hof van Justitie van de Europese Unie te worden gesteld.

(...)

Tweede middel

Eerste, tweede en derde onderdeel

9. Wanneer de feitenrechter de buitenlandse wet toepast, moet hij de draagwijdte ervan bepalen door rekening te houden met de uitlegging die eraan gegeven wordt in het land van oorsprong.

Het Hof gaat na of de beslissing van de feitenrechter overeenstemt met de uitlegging ervan.

10. De rechter oordeelt in de bestreden beslissing met verwijzing naar Luxemburgse rechtspraak en rechtsleer dat:

- de bankier vandaag gehouden is om een gunstig gevolg te geven aan vragen die hem gericht zijn door de burgerlijke rechter of de strafrechter of deze nu een overlegging van stukken dan wel een getuigenis in rechte betreffen;
- de artikelen 41 Bankwet en 458 Strafwetboek zich niet verzetten tegen een getuigenis in rechte en dat, met verwijzing naar het standpunt van de Luxemburgse overheid in zaak C-153/00, het begrip "*gerechtelijke instantie*" zowel de Luxemburgse gerechtelijke instanties omvat als die van de andere lidstaten;
- artikel 41 Bankwet, blijkens een vonnis van de arrondissementsrechtbank van Luxemburg van 8 juni 2000, gelinkt is aan de rechtvaardigingsgrond van artikel 70 Strafwetboek waarin

- voorzien wordt dat er geen strafrechtelijke inbreuk is wanneer een feit opgelegd is door de wet of bevolen is door een bevoegde overheid;
- artikel 40 Bankwet de banken verplicht om een antwoord en een zo compleet mogelijke medewerking te verschaffen aan elke rechtmatige vraag die de autoriteiten belast met de toepassing van de wet hen richten in de uitoefening van hun bevoegdheden;
 - het bankgeheim moet wijken voor de vrijwaring van een wettelijk erkend of rechterlijk vastgesteld recht van een partij;
 - hierbij vereist is dat de gedwongen overlegging van een stuk of een inlichting onmisbaar is voor het vaststellen van de waarheid en dat de eiser geen andere middelen heeft om het stuk of de inlichting te verkrijgen.

11. Uit het onderzoek van de elementen die de onderdelen aanvoeren ter ondersteuning van de vooropgestelde interpretaties, blijkt niet dat de rechter in de bestreden beslissing een uitlegging geeft aan voormelde bepalingen die, gelet op de dienaangaande bestaande verdeeldheid, kennelijk niet overeenstemt met de uitlegging die deze bepalingen in Luxemburg krijgen.

De onderdelen kunnen niet worden aangenomen.

(...)

DICTION

HET HOF

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eiseres tot de kosten.

Bepaalt de kosten voor de eiseres op 976,10 euro.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, eerste kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Alain Smetryns, als voorzitter, en de raadsheren Koen Mestdagh, Geert Jocqué, Bart Wylleman en Koenraad Moens, en in openbare rechtszitting van 26 april 2018 uitgesproken door sectievoorzitter Alain Smetryns, in aanwezigheid van advocaat-generaal André Van Ingelgem, met bijstand van griffier Vanessa Van de Sijpe.